

T. B. M. M.
İYİ PARTİ
GRUP BAŞKANLIĞI

Tarih: 10.01.2023

Sayı: 838

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Türkiye Büyük Millet Meclisi -
Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanlığı
Tarih: 10/01/2023 16:20
Sayı: E-120.10-1151169

Dünyada gerçekleşen teknolojik gelişmeler, hızla yaşanan çevresel bozulmalar ve yakın zamanda ciddi bir soru haline gelen enerji krizi; ülkeleri yeni enerji kaynaklarına yönlendirmiştir. Bu nedenle çevre ile uyumlu, ekonomik ve verimli olan yenilenebilir enerji kaynaklarının önemi artmıştır. Güneş, rüzgâr, hidrolik, jeotermal ve biyokütle gibi kaynaklardan enerji üretimi eski yöntemlere göre çok daha çevreci ve verimlidir. Hızla gelişen yenilenebilir enerji sektöründe ülkemizin yerli ve doğal kaynakları tam kapasiteyle kullanılmalı ve enerjide dışa bağımlılığa son verilmelidir.

Yenilenebilir enerji kapasitesinin artırılması için uygulanacak tedbirlerin araştırılması, enerjide dışa bağımlılığın getirdiği risklerin analiz edilmesi ve çözüm yollarının belirlenmesi, oluşturulacak yenilenebilir enerji politikası için gerekli bütçenin tespit edilmesi, Ar-Ge projelerinin desteklenmesi, karbon emisyonunun azaltılması için gerekli önlemlerin alınması ve yenilenebilir enerji mevzuatının basitleştirilmesi için gerekli çalışmaların yapılması amacıyla Anayasa'nın 98'inci, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü' nün 104'üncü ve 105'inci maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılması konusunda gereğini arz ederiz.

D. Müsavat DERVİŞOĞLU
İzmir Milletvekili
İYİ Parti Grup Başkanvekili

GEREKÇE

Yenilenebilir enerji; kullandıkça tükenebilen bir kaynağa bağlı olmaksızın, sürekli kullanılabilen, tükenmeyen, kendisini yenileyen bir enerji türüdür. Yenilenebilir enerji kaynağı ise bu enerji türünün elde edildiği kaynaklara verilen addır. Yenilenebilir enerji; güneş, rüzgâr, hidrolik, jeotermal, biyokütle ve okyanus (su dalgaları ve gel-git) gibi kaynaklardan elde edilebilmektedir.

Ülkemizin enerji ihtiyacını karşılamada, %74'lük bir ithalat bağımlılığı bulunmaktadır. Bu oranın yüksek olması petrol, doğal gaz ve kömürün büyük bir kısmının ithal edilmesinden kaynaklanmaktadır. Fosil yakıtlı otomobillerin yerine hidrojen ve batarya destekli elektrikli araçlara geçiş ile fosil yakıtın öneminin azalması ve elektrik ihtiyacının yenilenebilir enerji kaynakları ile karşılanması öngörülmektedir.

Türkiye'nin brüt elektrik üretimi 2021 yılında bir önceki yıla göre %8 oranında artmıştır. TEİAŞ'ın verilerine göre geçen yıl üretilen 331 milyar kilovatsaati bulan elektriğin %32,71'lik kısmı doğalgaz çevrim santrallerinden, %31,43'ü ise kömürlü termik santrallerden sağlanmıştır. Böylece elektrik üretiminde fosil yakıtlı (petrol, kömür ve doğalgaz) çalışan santrallerin payı %64'ün üzerine çıkmıştır. 2020 yılında bu oran %58 olmuştur.

2021 yılında ülkemizin neredeyse tüm bölgelerini etkisi altına alan kuraklık en çok hidroelektrik santralleri etkilemiştir. 2020'de Türkiye'nin ürettiği elektriğin %25'ini karşılayan hidroelektrik santraller 2021 yılında üretimin yalnızca %17'sine yakınını karşılayabilmiştir.

Kömüre dayalı elektrik üretiminde ise ithal kömürle çalışan santrallerin payı düşerken, yerli linyit kömürüyle çalışan santrallerin üretimi artmıştır. Buna rağmen kömürlü termik santrallerin elektrik üretimindeki payı 3 puan gerileyerek %31,4'e gelmiştir.

Yenilenebilir enerji kaynaklarının elektrik üretimindeki payı artırılmalı ve "Net sıfır emisyon" gibi iddialı hedeflere ulaşmak için başta kömür olmak üzere fosil yakıtların elektrik üretiminden büyük ölçüde çıkarılmalıdır.

İlerleyen yıllarda dünyanın birçok ülkesinde artık güneş ve rüzgâr enerjisi kömürden daha ucuz bir elektrik üretim yöntemi olacaktır. Yenilenebilir enerji ile kömür arasındaki fark giderek açılacaktır. Nitekim dünya bu gidişi görmekte ve yatırımlarını bu alanlara yoğunlaştırmaktadır. Ülkemiz ise ne yazık ki 2024 yılına kadar pahalı, kirli kömür enerjisine alım garantisi vermeyi hedeflemektedir.

Türkiye, nasıl Avrupa çimento fabrikaları kapanırken o kapanan fabrikaların adresi olmuşsa, Avrupa kömür santralleri kapanırken de kapanan o termik santrallerin yeni adresi olduğu görülmektedir. Gelişmiş ülkeler çimentoyu terk etmektedir Türkiye ise çimentoda dünyanın dördüncü büyük üreticisi olmaktadır. Bugün benzer bir durum kömür içinde söz konusu olmaktadır. İlk ithal kömür santrali yenilenebilir enerji konusunda oldukça iyi olan Almanya ile birlikte yapılmıştır. Kömür santrali olan pek çok enerji şirketinde Avrupalı enerji şirketlerinin payı vardır. Kaldı ki şimdi de kömürde Türkiye'nin yerli enerjide alım garantisi, ithalatta bağımlılık garantisi vardır. Sonuç ise fosil yakıt payı %67'den %71'e çıkmaktadır. Yani AB'nin karbon yoğun, iklimi değiştiren yatırımları Türkiye'ye kaçmaktadır. Bu çimento

içinde böyle olmuştur, kömür içinde böyle olacaktır. Bu gelişmeler Türkiye'nin düşük karbonlu bir ekonomiye geçişini elzem kılmaktadır.

Bu bilgiler çerçevesinde; ulusal yenilenebilir enerji stratejisi oluşturulmalı, fotovoltaik çatı güneş santrallerine yönelik yapısal çalışmalar tamamlanmalı ve yenilenebilir enerji kullanımına yönelik teşvik düzenlemeleri yapılmalıdır. Elektrik depolama sorunu ele alınmalı, öz tüketim destek programı hayata geçirilmeli ve inşaat sektörü ile entegrasyon sağlanmalıdır. İlgili mevzuat basitleştirilmeli ve kalıcı olmalı, akıllı finans yöntemleri devreye sokulmalıdır. Yenilenebilir enerji kapasitesi kadar akıllı şebeke ve akıllı binalar hayata geçirilmelidir.

Yenilenebilir enerji kapasitesinin artırılması için uygulanacak tedbirlerin araştırılması, enerjide dışa bağımlılığın getirdiği risklerin analiz edilmesi ve çözüm yollarının belirlenmesi, oluşturulacak yenilenebilir enerji politikası için gerekli bütçenin tespit edilmesi, Ar-Ge projelerinin desteklenmesi, karbon emisyonunun azaltılması için gerekli önlemlerin alınması ve yenilenebilir enerji mevzuatının basitleştirilmesi için gerekli çalışmaların yapılması amacıyla Anayasa'nın 98'inci, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 104'üncü ve 105'inci maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılması konusunda gereğini arz ederiz.